

Laboratorium
MECHANIKIKonstrukcje od **1** do **30**

1 - Montaż dwóch belek 2 - Montaż belek z zastosowaniem dwóch gwoździ 3 - Łączenie belek 4 - Montaż trzech belek 5 - Prostopadłe złożenie belek 6 - Złożenie belki z modułem kątowym 7 - Zbuduj kwadrat za pomocą belek 8 - Montaż czterech belek 9 - Zbuduj równoległość 10 - Most z kilku elementów 11 - Koła zębate z drążkiem 12 - Użycie kół pasowych 13 - Zbuduj dźwignię 1. typu: obcęgi 14 - Zbuduj dźwignię 2. typu: dziadek do orzechów 15 - Zbuduj dźwignię 2. typu: taczki	16 - Zbuduj dźwignię 3. typu: szczypce 17 - Skonstruuj punkt podparcia dźwigni i obciążnik 18 - Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze trwałej 19 - Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze obojętnej 20 - Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze chwiejnej 21 - Skonstruuj wagę 22 - Skonstruuj huśtawkę i wypróbuj 23 - Skonstruuj stanowisko do prób odwróconej rotacji 24 - Skonstruuj model do eksperymentu z rotacją bezpośrednią 25 - Skonstruuj model do eksperymentu z ruchem przemiennym 26 - Skonstruuj model do eksperymentu z rotacją pod kątem prostym 27 - Skonstruuj napęd pionowy 28 - Skonstruuj napęd pionowo-poziomy 29 - Antyczna maszyna wojenna: taran 30 - Zbuduj katapultę

UWAGA!

Tylko dla dzieci w wieku 8 lat i powyżej. Instrukcje dla rodziców zawarte są w zestawie i należy ich przestrzegać.

UWAGA!

Aby zagwarantować odpowiednie działanie silnika elektrycznego, podczas produkcji została dodana niewielka ilość smaru. W wysokich temperaturach substancja ta może ulec rozrzedzeniu i stać się tłustą. Jeśli silnik znajdujący się w zestawie jest brudny, możesz go wyczyścić czystkami. Użyty smar nie jest ani toksyczny, ani niebezpieczny.

Należy przeczytać Instrukcję i zachować ją do wglądu.

Producent: **Clementoni S.p.A.**

Zona Industriale Fontenoce, s.n.c. – 62019 Recanati (MC) – Italy
Tel.: +39 071 75811 – Fax: +39 071 7581234 – www.clementoni.com

Clementoni Polska Sp. z o.o.
ul. Budowlanych 27, 80-298 Gdańsk, Polska – poland@clementoni.com

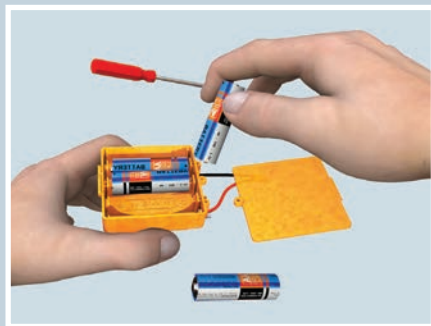
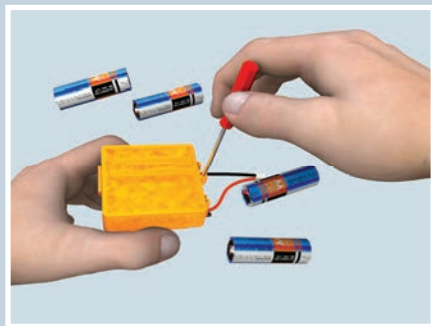
ZALECENIA DLA DOROSŁYCH, KTÓRZY CZUWAJĄ NAD PRZYGOTOWYWIANIEM EKSPERYMENTU: tylko dla dzieci w wieku 8 lat i powyżej. Podczas montażu urządzenia i manipulowania elementami elektrycznymi oraz ich instalacji zalecany jest nadzór osoby dorosłej.

WYJMOWANIE I WKŁADANIE BATERII

- 1 Upewnijcie się, że urządzenie jest wyłączone.
- 2 Użyjcie śrubokrętu, aby odkręcić śrubki, które mocują pokrywkę komory na baterie.
- 3 Wyjmijcie zużyte baterie.
- 4 Włóżcie baterie (4 x 1,5V AA/LR6), przestrzegając biegunowości wskazanej w komorze.
- 5 Baterie powinny być instalowane przez osobę dorosłą.
- 6 Zamknijcie pokrywkę komory, przykręcając śrubki.
- 7 Upewnijcie się, że urządzenie działa.

JAK INSTALOWAĆ BATERIE

POPROŚ O POMOC OSOBĘ DOROSŁĄ!

Zasilanie: d.c. 6V

Baterie: 4 x 1,5V AAA/LR03

Baterie nie są dotychczas do zestawu.

INNE ZALECENIA:

- Połknięcie baterii jest niebezpieczne, dlatego też należy trzymać je poza zasięgiem dzieci.
- Jeśli zabawka nie jest używana przez dłuższy czas, wyjąć baterie.
- Nie próbować otwierać baterii.
- Nie wrzucać baterii do ognia.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRAWIDŁOWEGO UŻYTKOWANIA ZABAWEK Z WYMIENNYMI BATERIAMI

OSTRZEŻENIE!

- Baterie powinny być wymieniane przez osobę dorosłą.
- Baterie powinny być włożone we właściwej pozycji, zgodnie z oznaczeniami (+) oraz (-) znajdującymi się na bateriach.
- Zużyte baterie powinny być wyjęte z zabawki.
- Zaciśki zasilania nie powinny być zwierane.
- Nie dotykać pod żadnym pozorem styków w komorze baterii, ponieważ może to powodować zwarcia.
- Wyjąć akumulatorki przed ich naładowaniem. Ładować wyłącznie pod nadzorem osoby dorosłej.
- Nie próbować dotądowywać baterii, które nie są do tego przeznaczone.
- Nie powinno się mieszać różnych rodzajów baterii oraz baterii nowych i używanych.
- Nie wkładaj kabli z zabawki do gniazd elektrycznych.

LIKWIDACJA ZUŻYTYCH BATERII

 Symbol oznacza, że utylizacja zużytych baterii powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi normami ochrony środowiska. Chemiczne oznaczenia rtęci (Hg), kadmu (Cd) i/lub ołowiu (Pb) pojawiające się pod przekreślonym symbolem kosza informują, że bateria zawiera znaczącą ilość wskazanej substancji. Substancje te są wysoce szkodliwe zarówno dla środowiska, jak i zdrowia człowieka. Prawidłowa likwidacja baterii pozwala na odseparowanie i ukierunkowane przetwarzanie substancji szkodliwych oraz na recykling drogocennych surowców, zmniejszając oddziaływanie negatywnych skutków na zdrowie człowieka i środowisko. Wyrzucanie wyczerpanych baterii na składowiska odpadów lub do środowiska znacząco zwiększa ryzyko zanieczyszczeń wód. Zgodnie z dyrektywą 2013/56/UE zabrania się likwidowania baterii i akumulatorów jako zwykłych odpadów miejskich. Obowiązkiem konsumentów jest uczestniczenie w ich selektywnej zbiórce, by w ten sposób przyczynić się do ich przetwarzania i recyklingu.

JAK LIKWIDOWAĆ BATERIE:

- Przed wyrzuceniem baterii należy je całkowicie rozładować, pozostawiając włączone urządzenie tak długo, aż się zupełnie wyczerpią.
- Przed likwidacją wyjąć baterie z urządzenia.
- Wyrzucać baterie zgodnie z obowiązującymi przepisami do ewentualnie udostępnionych odpowiednich pojemników, do autoryzowanego punktu zbiórki lub w sklepie, w którym zakupiono produkt.
- Zwrot zużytych baterii jest bezpłatny! Nieprawidłowa likwidacja odpadów podlega sankcjom karnym.

INSTRUKCJE DOTYCZĄCE LIKWIDACJI APARATUR ELEKTRYCZNYCH I ELEKTRONICZNYCH PODLEGAJĄCYCH SELEKTYWNEJ ZBIÓRCE ODPADÓW

OSTRZEŻENIE! Po zakończeniu eksploatacji wszystkie komponenty produktów oznaczone symbolem przekreślonego kosza (lub w ten sposób oznaczone w instrukcji zabawki) podlegają obowiązkowi selektywnej zbiórki we wszystkich krajach Unii Europejskiej (Dyrektywa 2012/19/UE) oraz w krajach, które wprowadziły system selektywnej zbiórki odpadów. Likwidacja tych komponentów jako nieselektywne odpady miejskie jest zabroniona.

JAK LIKWIDOWAĆ APARATURĘ ELEKTRYCZNĄ I ELEKTRONICZNĄ:

- Użytkownik jest zobowiązany do oddzielnego zbierania oznaczonych symbolem komponentów (lub wskazanych w dokumentacji) i przekazywania ich do autoryzowanych punktów selektywnej zbiórki odpadów lub, jeśli to możliwe, powinien on zwrócić przeznaczony do likwidacji produkt do sklepu, w którym został on zakupiony, w chwili zakupu nowego, podobnego produktu lub też oddać go bezpłatnie, jeśli wymiary zewnętrzne komponentu nie przekraczają 25 cm.
- Użytkownicy produktu mają znaczący wpływ na prawidłową likwidację aparatury elektrycznej i elektronicznej po zakończeniu jej eksploatacji. Dlatego też ważne jest, aby każdy użytkownik był świadomy tego obowiązku i zawsze likwidował odpady elektryczne/elektroniczne w poszanowaniu obowiązujących przepisów, przyczyniając się w ten sposób do ich prawidłowego zarządzania, ponownego użycia, recyklingu i/lub odzysku.

OSTRZEŻENIE!

- Komponenty oznaczone symbolem zawierają substancje szkodliwe dla środowiska i zdrowia człowieka, dlatego też zabrania się ich likwidowania jako nieselektywnych odpadów miejskich lub też likwidowania ich razem z innymi odpadami domowymi. Niewłaściwa likwidacja może spowodować szkody w środowisku i jest karana prawnie.
- Zakazuje się używania tych komponentów w niewłaściwy sposób, przede wszystkim zabrania się demontowania części elektrycznych i elektronicznych gry oraz używania zabawki, gdy jest uszkodzona. Takie działania mogą spowodować uszkodzenia na zdrowiu.

ADNOTACJA: Powyższe informacje odnoszą się wyłącznie do zaznaczonych specjalnym symbolem komponentów gry (lub wskazanych w dokumentacji).

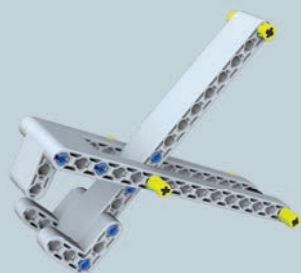
Inne komponenty gry (karty, akcesoria itp.) oraz opakowanie nie podlegają powyższym zasadom i muszą być likwidowane zgodnie ze sposobami przyjętymi przez obowiązujące przepisy. Komponentów tych nie należy przekazywać do punktów zbiórki aparatury elektrycznej i elektronicznej ani oddawać ich sprzedawcy w momencie zakupu nowego produktu.

Użytkownicy domowi (nie profesjonaliści) są proszeni o skontaktowanie się z własnym sprzedawcą, urzędami publicznymi odpowiedzialnymi za likwidację odpadów lub Biurem Obsługi Klienta **CLEMENTONI S.p.A.** (tel. 0039 07175811; fax 0039 0717581234; e-mail: info@clementoni.it) w celu uzyskania wszelkich informacji na temat prawidłowej likwidacji produktu.

 Wpis do rejestru producentów aparatury elektrycznej i elektronicznej:
W TRAKCIE ZAŁĄTWIANIA WPISU.

Prezentacja

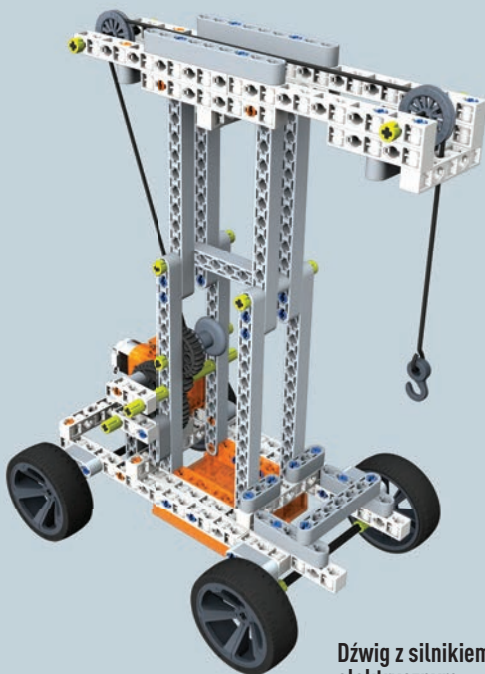
Ten naukowy zestaw nazwany **LABORATORIUM MECHANIKI** to zabawka konstrukcyjna, która pozwala dzieciom i młodzieży na budowanie różnego rodzaju maszyn. Będziecie mogli skonstruować urządzenia proste w montażu jak obcęgi, szczypce, taczki oraz bardziej złożone jak samochody, dźwigi, również z elektrycznymi silnikami. Ilustrowana instrukcja składa się z trzech części i opisuje poszczególne fazy montażu poszczególnych modeli. Należy bezwzględnie zapoznać się z nią, zaczynając od I części, a następnie przejść kolejno do II i III.

Dźwignia 1. typu - obcęgi

Samochód z mechaniczną skrzynią biegów i elektrycznym silnikiem

Dźwig z silnikiem elektrycznym

Dziecko, czerpiąc również z własnej wyobraźni, może samo wymyślać nowe kombinacje elementów, aby budować jak najbardziej realistyczne modele z poszanowaniem zasad fizyki i mechaniki.

Zabawa ta przyczynia się do rozwoju percepcji wizualno-przestrzennej, a tym samym do kształtowania prawidłowej relacji ze środowiskiem i otaczającym światem.

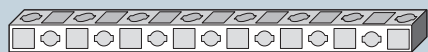
Umysł próbuje wyobrazić sobie relacje i odległości między częściami maszyny, których jeszcze nie ma, a tym samym rozwija się kreatywność dziecka.

Zaproponowane zadania prezentują różny stopień trudności odpowiedni dla dzieci w wieku 7-8 i więcej lat, biorąc jednocześnie pod uwagę różnorodne upodobania.

SPIS TREŚCI

Rady dotyczące bezpieczeństwa	str. 2
Wskazówki dotyczące prawidłowego użytkowania zabawek z wymiennymi bateriami	str. 2
Prezentacja zestawu	str. 4
Wykaz części	str. 5
Jak są zbudowane poszczególne części	str. 5
Charakterystyka elementów zestawu	str. 5
Zadania	str. 7

WYKAZ CZĘŚCI

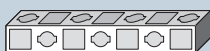
Belka podwójna z 15 otworami szt. 4

Belka podwójna z 11 otworami szt. 4

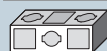
Belka podwójna z 9 otworami szt. 4

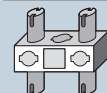
Belka podwójna z 7 otworami szt. 4

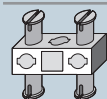
Belka podwójna z 5 otworami szt. 4

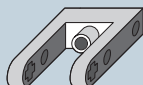
Belka podwójna z 3 otworami szt. 4

Belka ze sworzniami szt. 4

Belka z gwoździami szt. 4

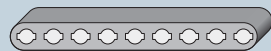
Moduł napędowy szt. 2

Belka pojedyncza z 15 otworami szt. 4

Belka pojedyncza z 13 otworami szt. 4

Belka pojedyncza z 9 otworami szt. 4

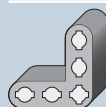
Belka pojedyncza z 7 otworami szt. 4

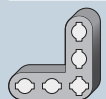
Belka pojedyncza z 5 otworami szt. 4

Belka pojedyncza z 3 otworami szt. 4

Moduł kątowy (wysoki) szt. 4

Moduł kątowy (niski) szt. 2

Gwóźdź pojedynczy krótki szt. 32

Gwóźdź pojedynczy długi szt. 32

Gwóźdź podwójny krótki szt. 32

Pierścień długi szt. 24

Pierścień krótki szt. 24

Drażek 1 o długości 2,7 cm szt. 2

Drażek 2 o długości 3,6 cm szt. 4

Drażek 3 o długości 5,4 cm szt. 10

Drażek 4 o długości 7,2 cm szt. 2

Drażek 5 o długości 8,1 cm szt. 2

Drażek 6 o długości 11,7 cm szt. 2

Koło zębate z 10 zębami

1 szt.

Koło zębate z 18 zębami

5 szt.

Koło zębate z 26 zębami

1 szt.

Koło zębate z 41 zębami

1 szt.

Szpula do nawijania kabla

1 szt.

Koło pasowe

4 szt.

Hak

1 szt.

Korbka

2 szt.

Kierownica

1 szt.

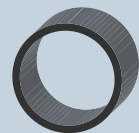
Felga

4 szt.

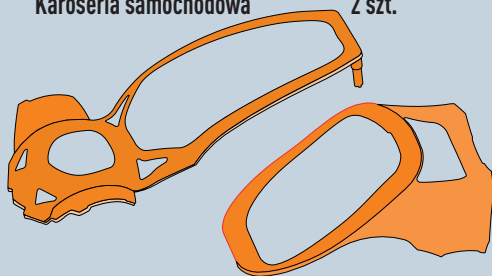
Duża opona

4 szt.

Karoseria samochodowa

2 szt.

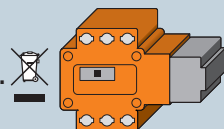
Lina (o długości 150 cm)

1 szt.

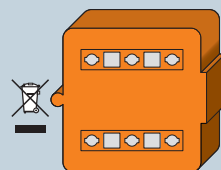
Silnik elektryczny

1 szt.

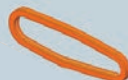
Komora na baterie

1 szt.

Gumka

3 szt.

Opona mała (na koło pasowe)

4 szt.

Zębatka

1 szt.

ZADANIA

Zanim zaczniesz cokolwiek konstruować, przyjrzyj się dobrze, jak zbudowane są elementy zestawu! Jeśli napotkacie na trudności, poproście o pomoc osobę dorosłą.

OSTRZEŻENIE!

- Aby poprawnie odczepić dany element od stelaża, należy go odkręcić wokół własnej osi, a nie odrywać.
- Przy łączeniu drążków z różnymi elementami takimi jak pierścienie, koła zębate itp. sami możecie regulować większą lub mniejszą wytrzymałość i szczelność poprzez zmianę pozycji wejściowej drążka do otworu danego elementu.

UWAGA! W poszczególnych fazach montażu wskażemy Ci za pomocą różnych ikon, kiedy obrócić model, kiedy zaciśnąć elementy, kiedy użyć belki ze sworzniami, a kiedy belki z gwoździami.

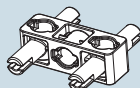
• Legenda:

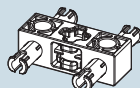
Oznacza: obrócić model

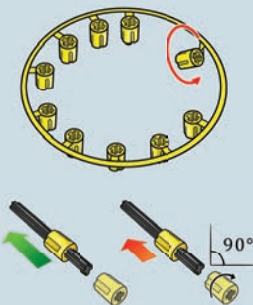
Oznacza: części zostały zaciśnięte

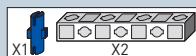
Belka ze sworzniami

Belka z gwoździami

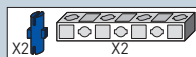
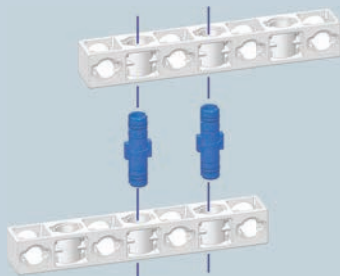
1 Montaż dwóch belek

Złożone belki

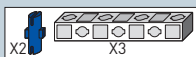
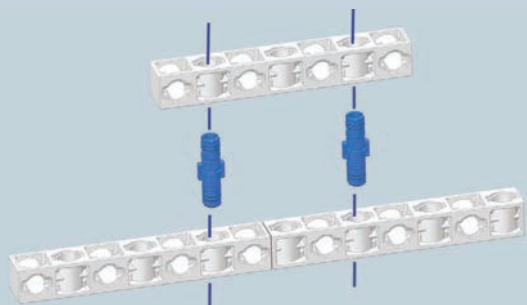
2 Montaż belek z zastosowaniem dwóch gwoździ

Jeśli użyjemy dwóch gwoździ, efekt będzie bardzo trwały!

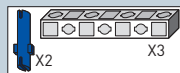
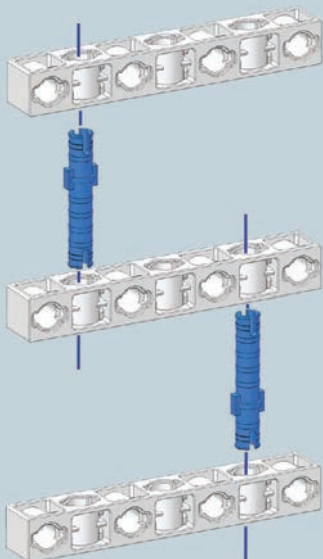
Złożone belki

3 Łączenie belek

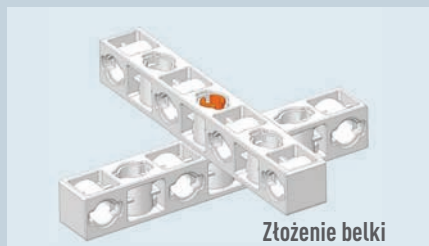
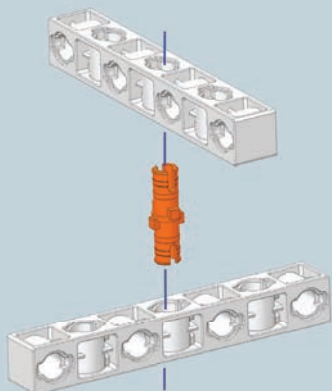
Złożone belki

4 Montaż trzech belek

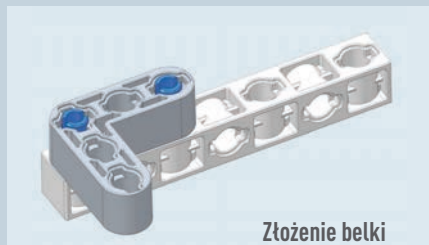
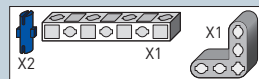
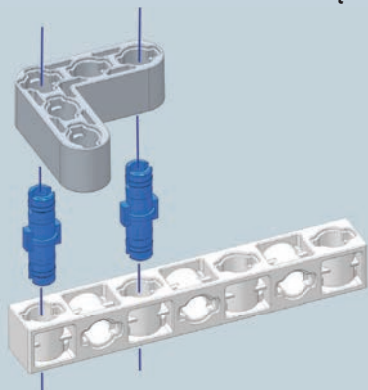
Złożenie belki

5 Prostopadłe złożenie belek

Złożenie belki

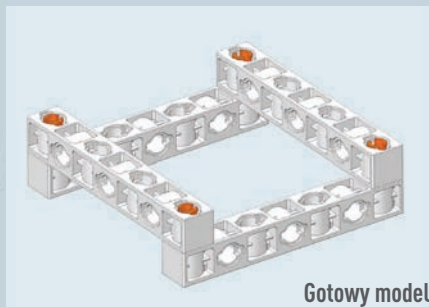
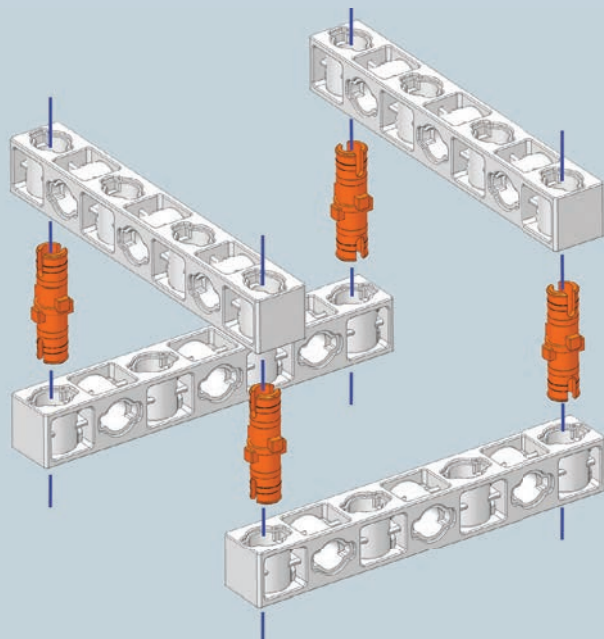
6 Złożenie belki z modulem kątowym

Złożenie belki

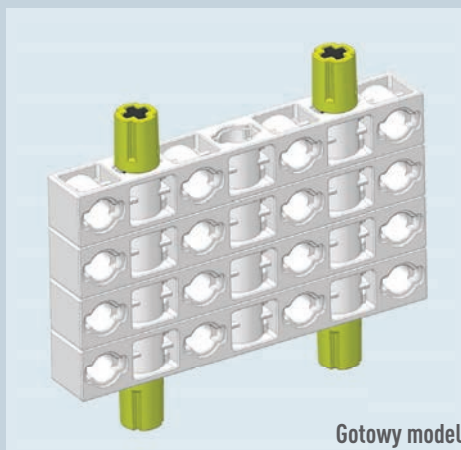
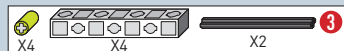
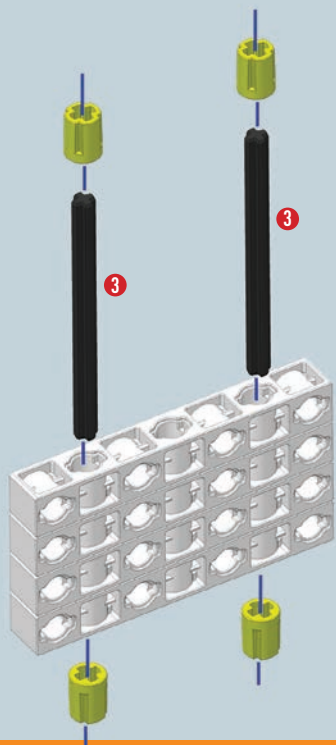

7 Zbuduj kwadrat za pomocą belek

Gotowy model

8 Montaż czterech belek

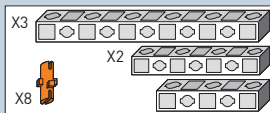
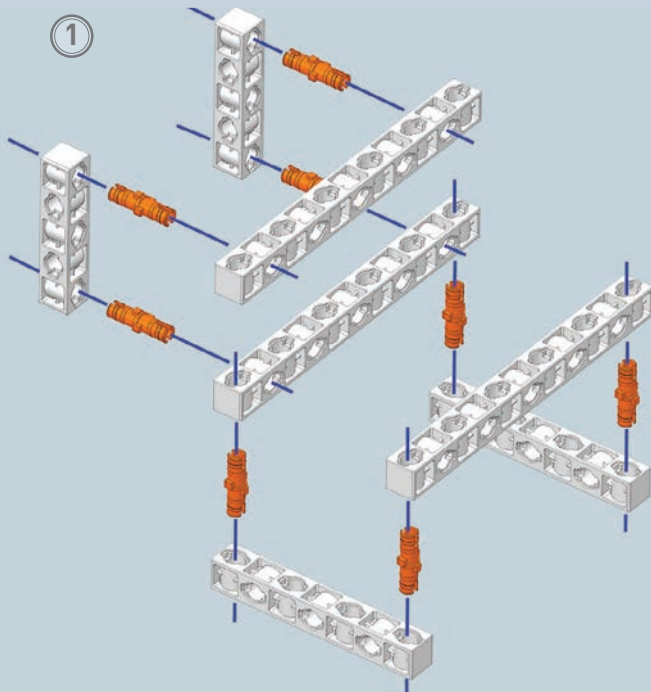

Gotowy model

9 Zbuduj równoległośćian

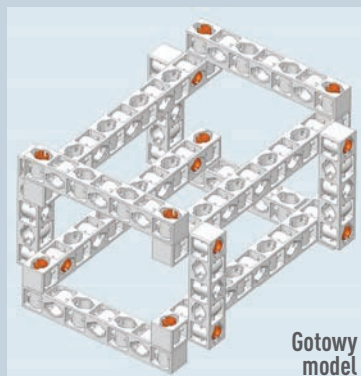
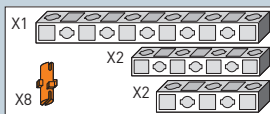
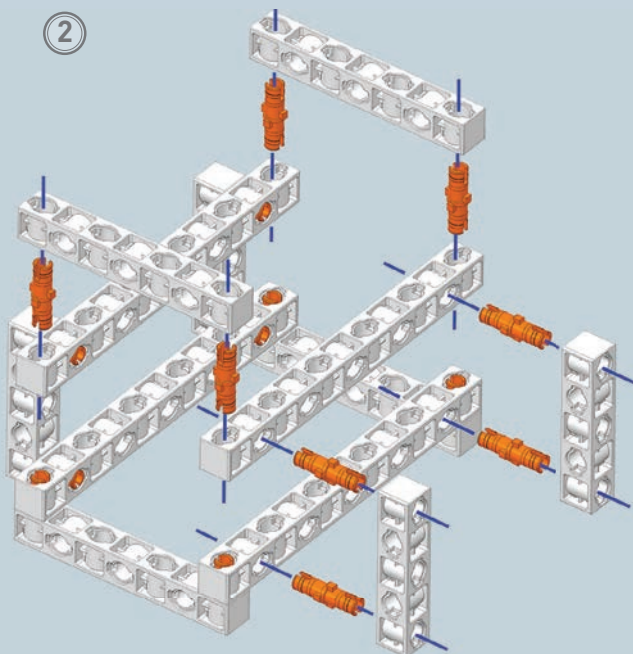

1

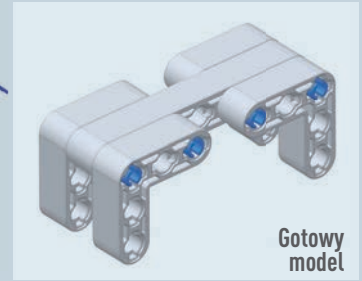
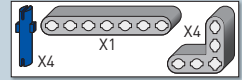
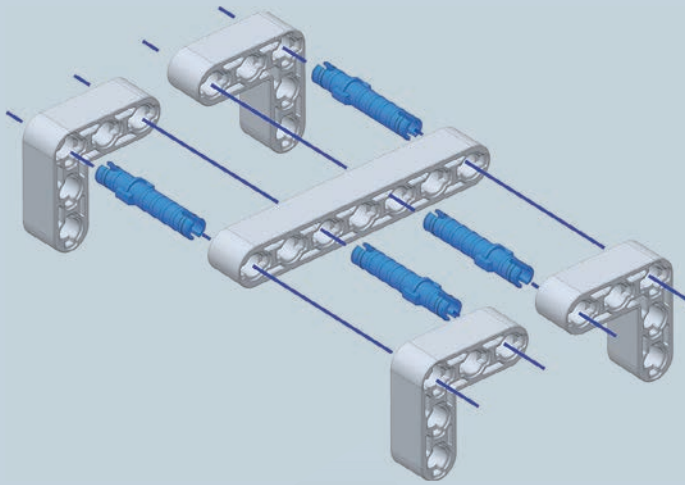
Faza
pośrednia

2

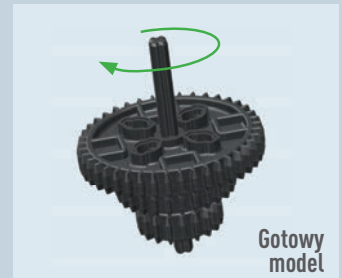
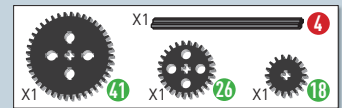
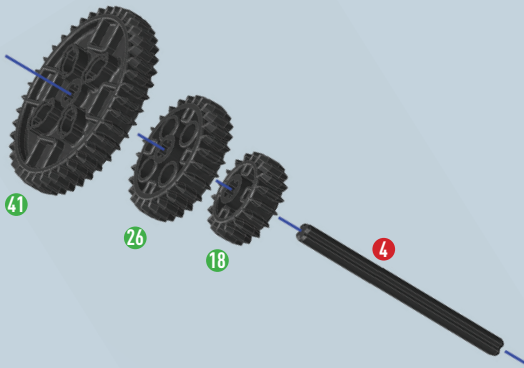

Gotowy
model

10 Most z kilku elementów

11 Koła zębate z drążkiem

Możecie go wypróbować jako bączka

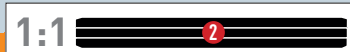
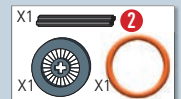
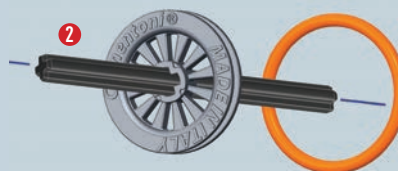

12 Użycie kół pasowych

Koło pasowe z liną stanie się błoźkiem linowym.

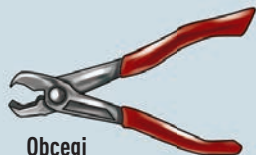
Koło pasowe z obręczą gumową przemienia się w koło jezdne.

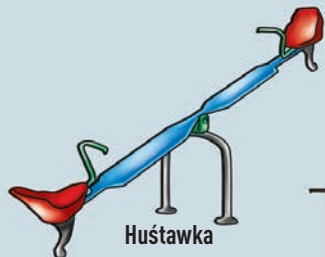
Już w czasach antycznych niektóre z tych urządzeń pozwalały człowiekowi zwielokrotnić siłę własnych mięśni i wykonywać szczególne prace, a nawet zrealizować wielkie dzieła, które możemy podziwiać do dziś.

Taczka

Obcęgi

Huśtawka

Dziadek do orzechów

Waga

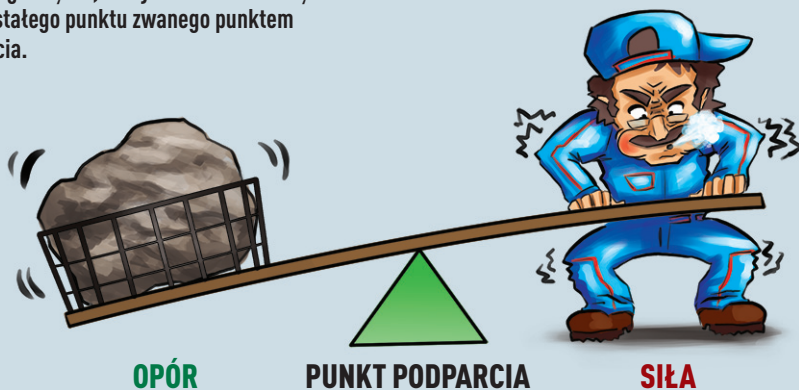

Błoczek

Maszyna prosta to urządzenie, które pozwala zrównoważyć lub pokonać **OPÓR** (ciężar, siłę oporu = **R**) **SIŁĄ** działania człowieka (siła człowieka = **P**)

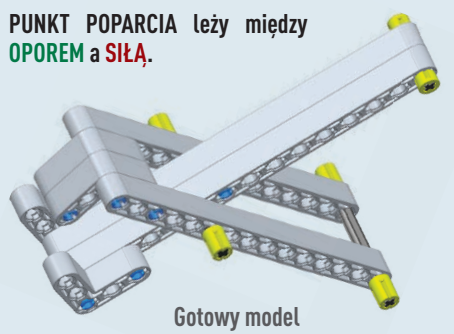
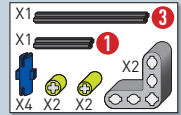
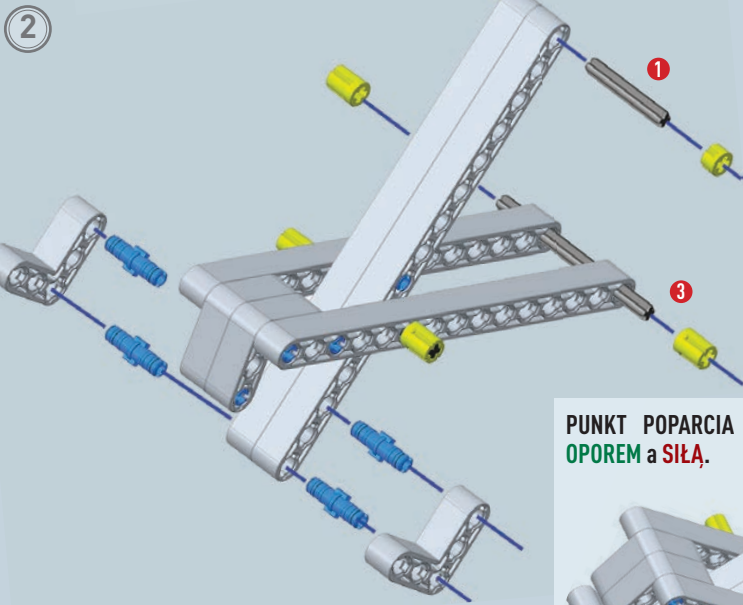
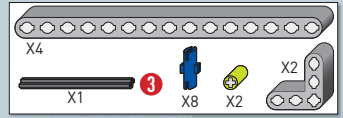
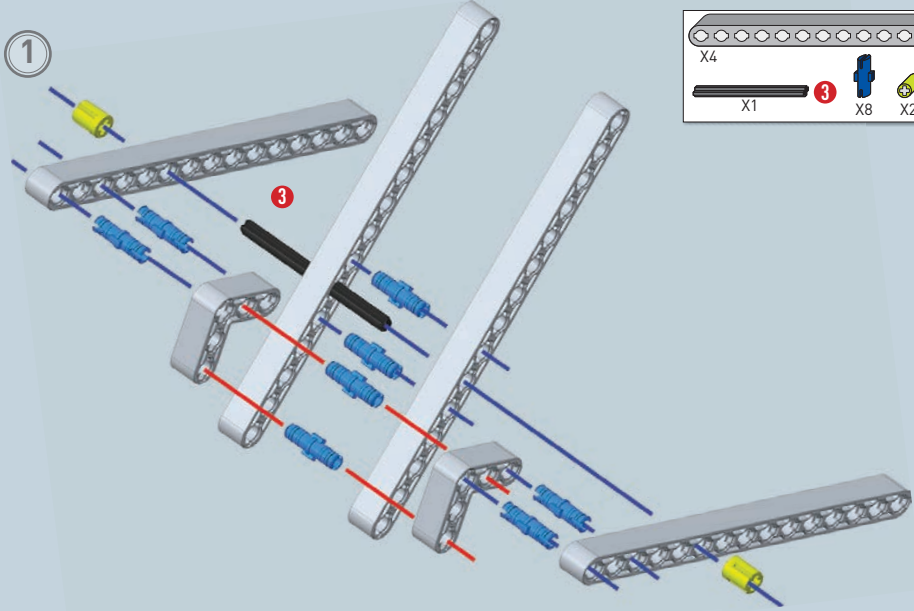
DŹWIGNIE

Dźwignia to maszyna prosta złożona ze sztywnego drążka, który może obracać się wokół stałego punktu zwanego punktem podparcia.

- Również para dźwigni respektuje tę zasadę.
- Dźwignie klasyfikowane są ze względu na położenie osi wobec działających sił, czyli ze względu na pozycję **SIŁY**, **OPORU** i **PUNKTU PODPARCIA**.

13 Zbuduj dźwignię 1. typu - obcęgi

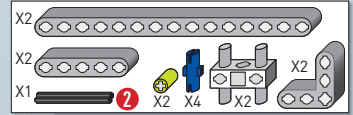
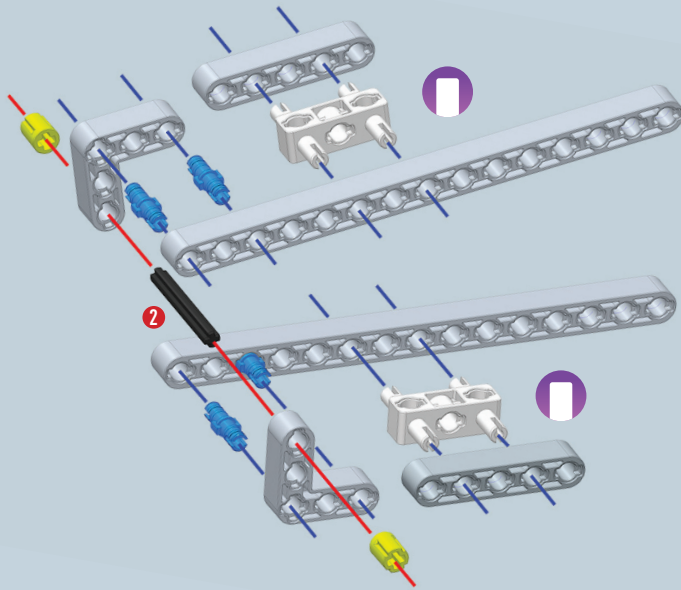

Gotowy model

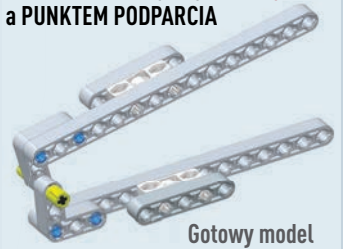

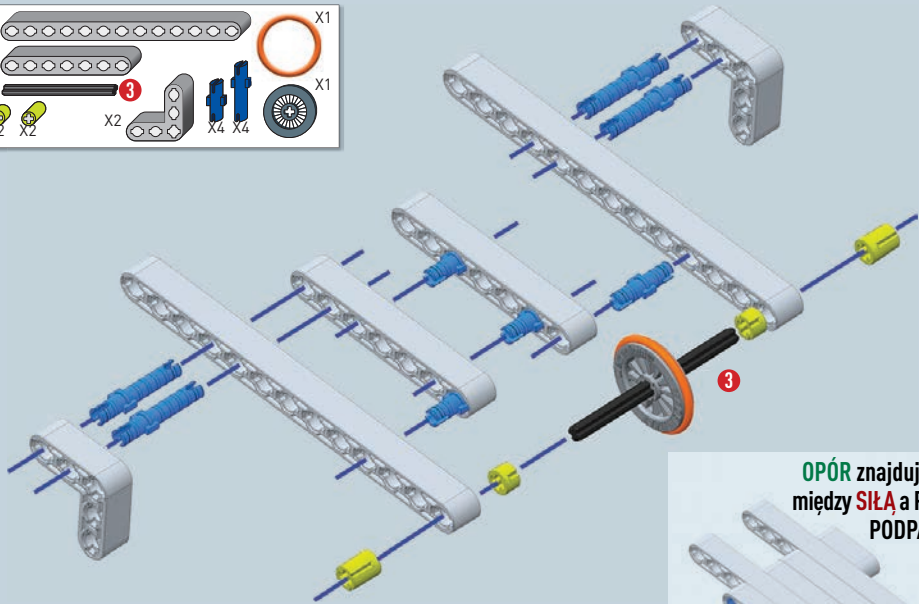
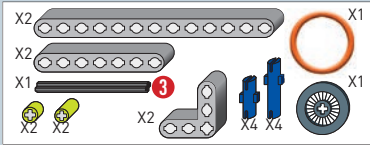
14 Zbuduj dźwignię 2. typu - dziadek do orzechów

OPÓR znajduje się między **SIŁĄ** a **PUNKTEM PODPARCIA**

15 Zbuduj dźwignię 2. typu - taczki

OPÓR znajduje się między **SIŁĄ** a **PUNKTEM PODPARCIA**

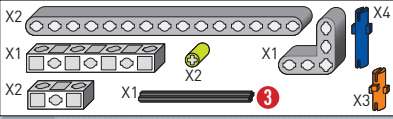
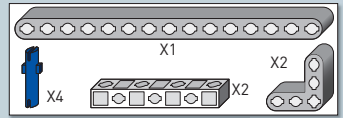
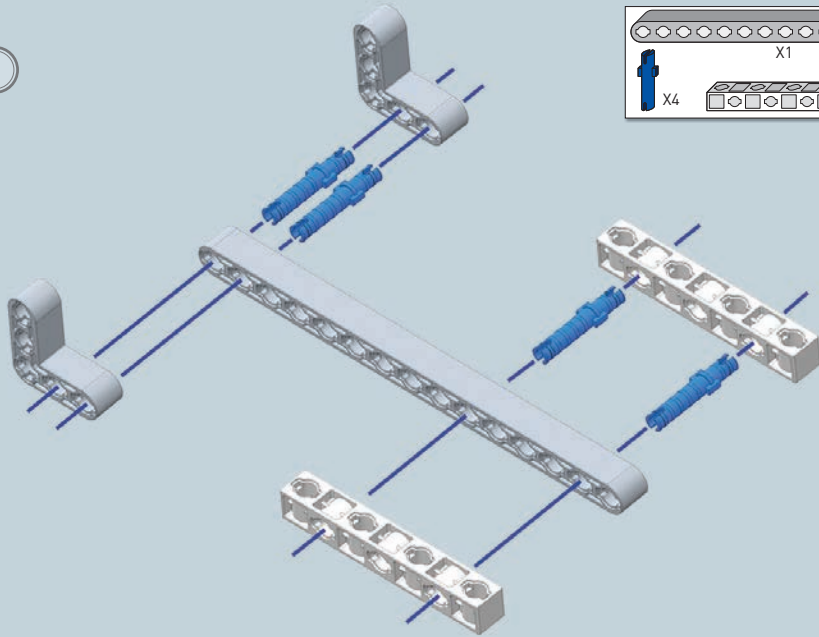

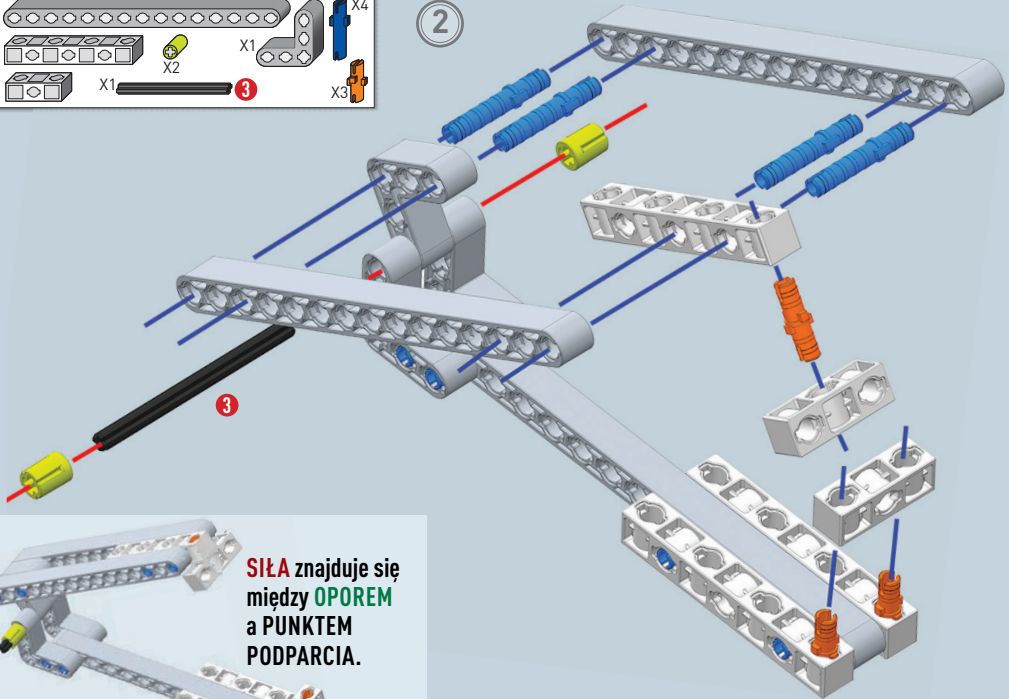
16 Zbuduj dźwignię 3. typu: szczytce

1

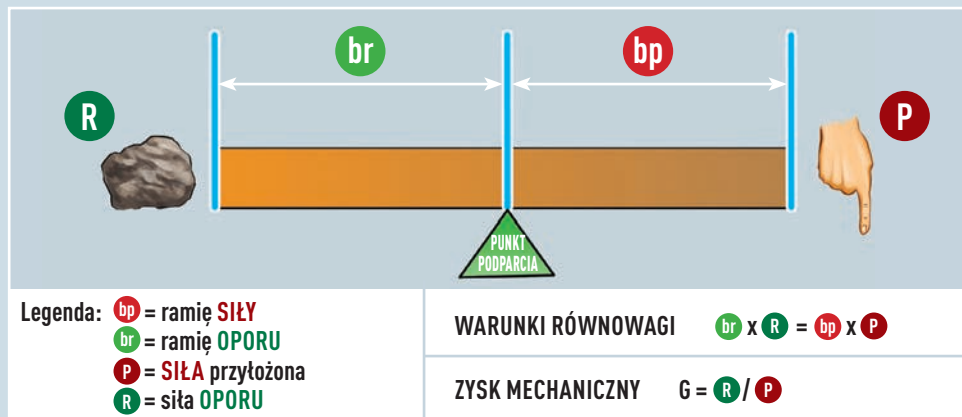
2

Gotowy model

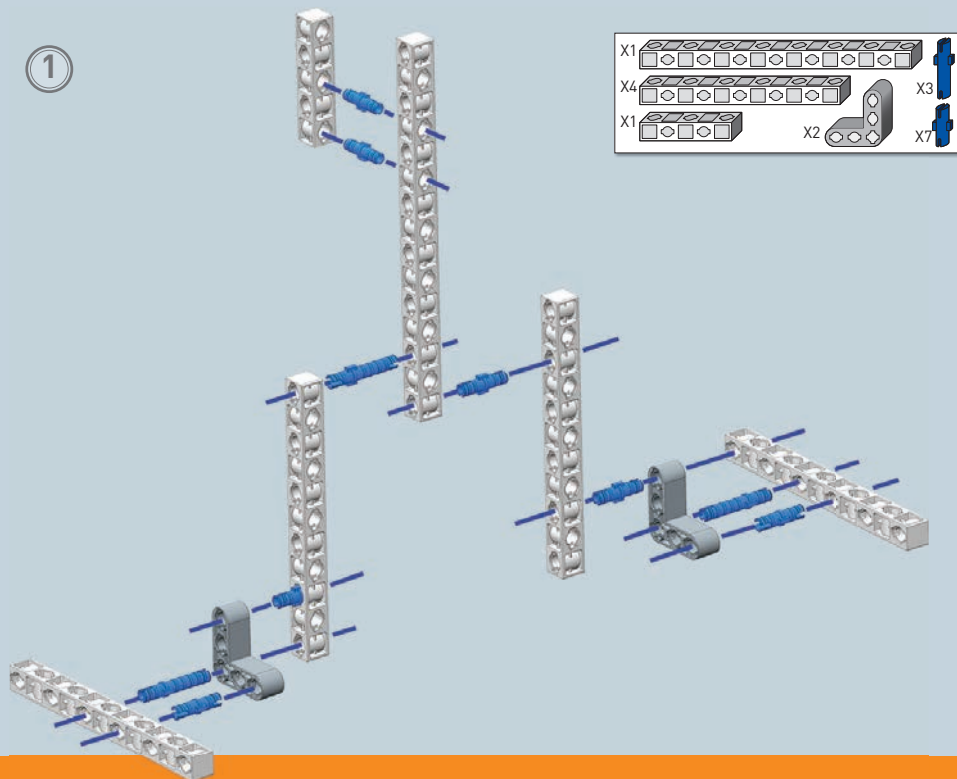

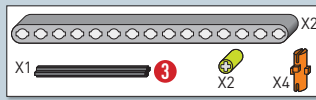
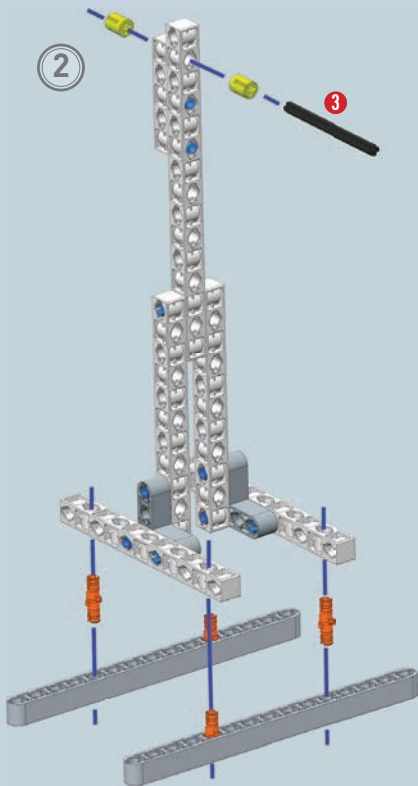
Dźwignia jest maszyną prostą skonstruowaną przez człowieka po to, by mógł wykonać pracę, redukując przyłożoną siłę. Na drążek działają dwie siły: **SIŁA** przyłożona i **OPÓR**. Tak więc używając dźwigni, mamy do czynienia z **ZYSKIEM MECHANICZNYM**, który można wyliczyć, biorąc pod uwagę również długość ramion **SIŁY** i **OPORU**. W dźwigni długość ramion odpowiada odległościom od punktu podparcia.

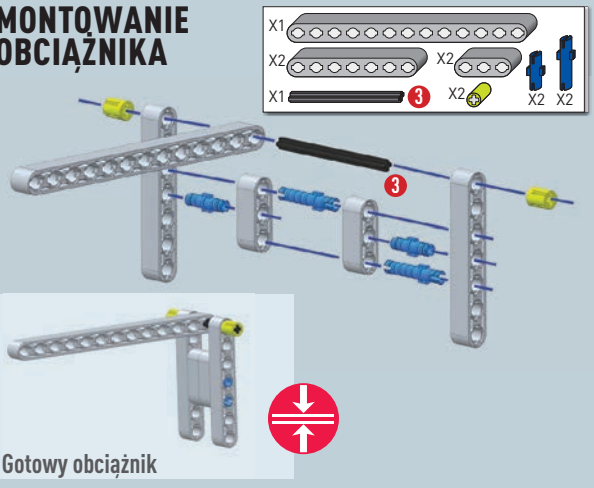
SKONSTRUJ I WYPRÓBUJ DŹWIGNIE

17 Skonstruuj punkt podparcia dźwigni i obciążnik

MONTOWANIE OBCIĄŻNIKA

Gotowy obciążnik

W zadaniach nr 18-19-20 przesuwaj punkt podparcia i sprawdzaj, naciskając ręką na ramię SIŁY, jakie różnice wystąpią między dźwigniami.

18 Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze trwałej

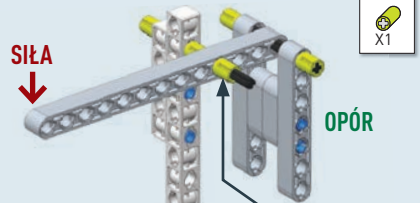
Znajdź równowagę w urządzeniu tego rodzaju: umieść obciążnik (OPÓR) z jednej strony dźwigni i naciśnij ręką (SIŁA) z drugiej strony, uważając na wywierany nacisk.

Zwróć uwagę na pozycję punktu podparcia!

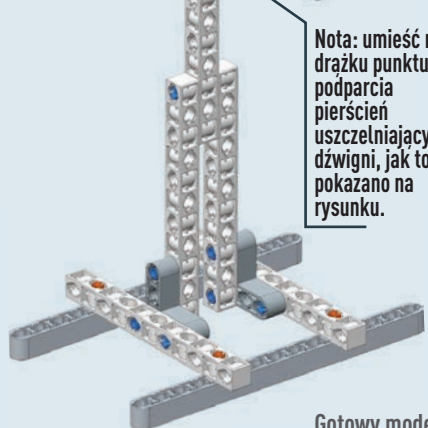
- Ramię SIŁY jest dłuższe
- SIŁA jest mniejsza niż OPÓR.

EKSPERYMENTUJ!

PUNKT PODPARCIA

Nota: umieść na drążku punktu podparcia pierścień uszczelniający dźwigni, jak to pokazano na rysunku.

Gotowy model

19 Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze obojętnej

Znajdź równowagę w urządzeniu tego rodzaju: umieść obciążnik (OPÓR) z jednej strony dźwigni i naciśnij ręką (SIŁA) z drugiej strony, uważając na wywierany nacisk.

Zwróć uwagę na pozycję punktu podparcia!

- Ramiona są tej samej długości
- **SIŁA** jest taka sama jak **OPÓR**.

EKPERYMENTUJ!

PUNKT PODPARCIA

SIŁA

X1

OPÓR

Nota: umieść na drążku punktu podparcia pierścień uszczelniający dźwigni, jak to pokazano na rysunku.

Gotowy model

20 Skonstruuj i wypróbuj dźwignię o równowadze chwiejnej

Znajdź równowagę w urządzeniu tego rodzaju: umieść obciążnik (OPÓR) z jednej strony dźwigni i naciśnij ręką (SIŁA) z drugiej strony, uważając na wywierany nacisk.

Zwróć uwagę na pozycję punktu podparcia!

- Ramię **OPORU** jest dłuższe.
- **SIŁA** jest większa niż **OPÓR**.

EKPERYMENTUJ!

PUNKT PODPARCIA

SIŁA

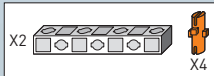
X1

OPÓR

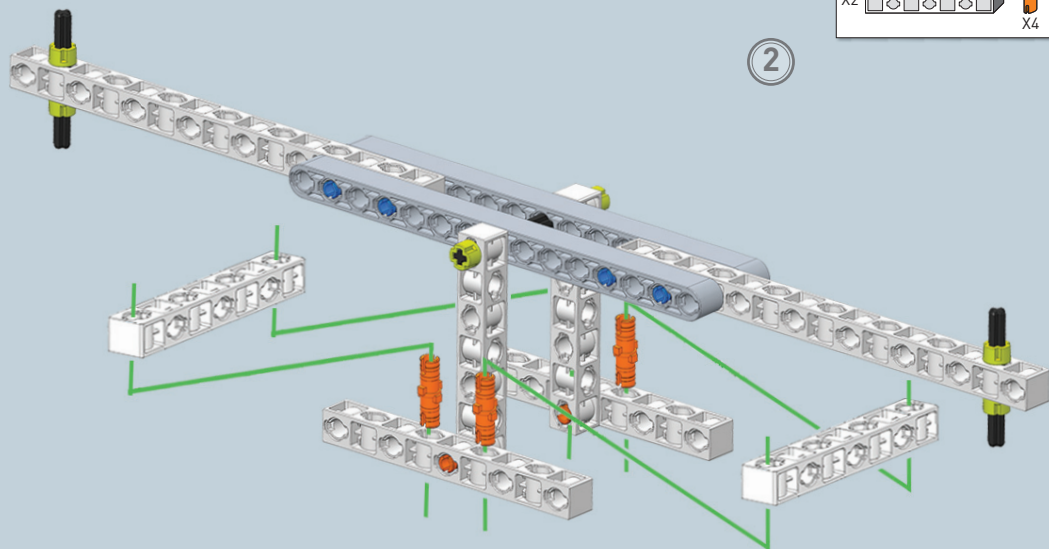
Nota: umieść na drążku punktu podparcia pierścień uszczelniający dźwigni, jak to pokazano na rysunku.

Gotowy model

2

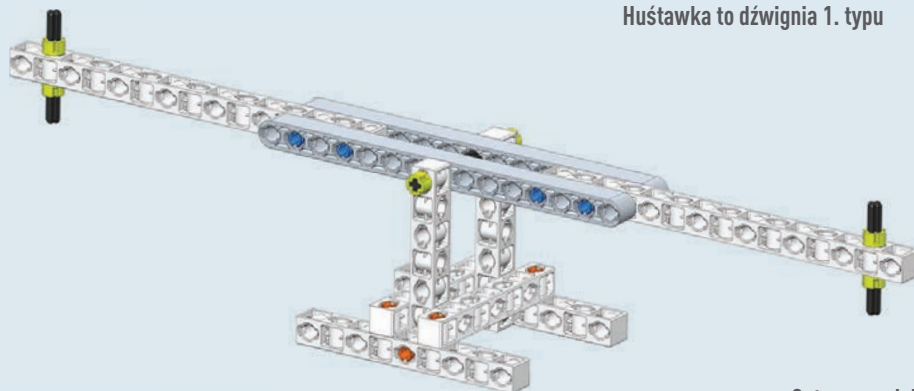
Archimedes to wielki naukowiec, który już w III wieku p.n.e. eksperymentował z dźwigniami.

Nota: dźwignia huśtawki powinna obracać się swobodnie wokół punktu podparcia.

Ty też spróbuj: poszukaj równowagi huśtawki, zmieniając obciążenia i odległości między punktem podparcia a OPOREM i SIŁĄ.

EKSPERYMENTUJ!

Huśtawka to dźwignia 1. typu

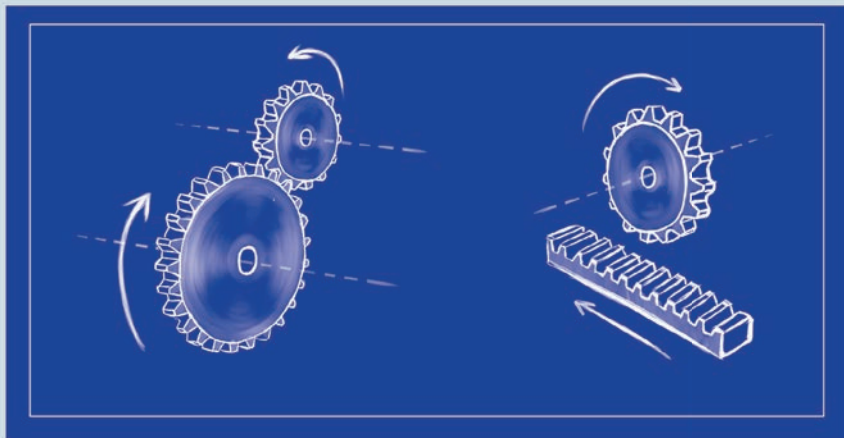

Gotowy model

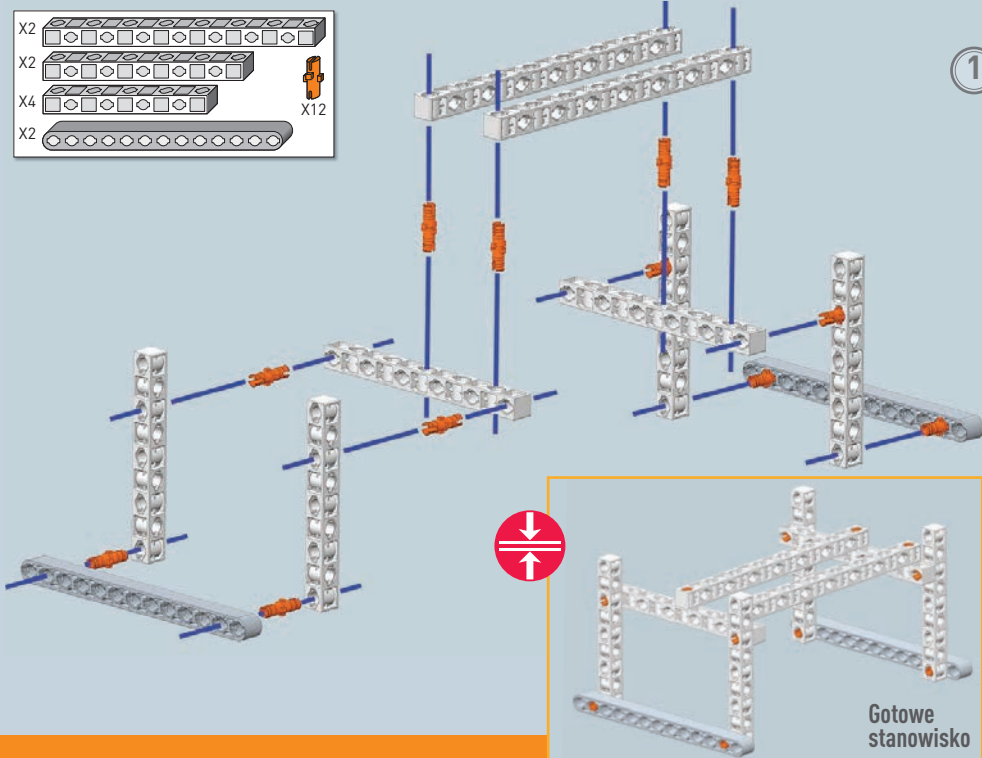
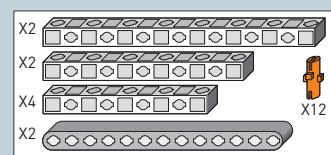

Koła zębate służą przekazywaniu ruchu poprzez osie (drążki) umieszczone w szczególny sposób; zęby nadają ruch.

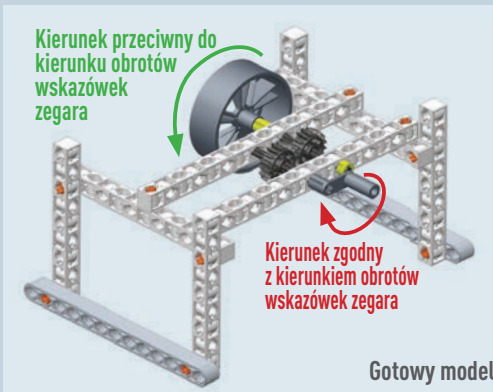
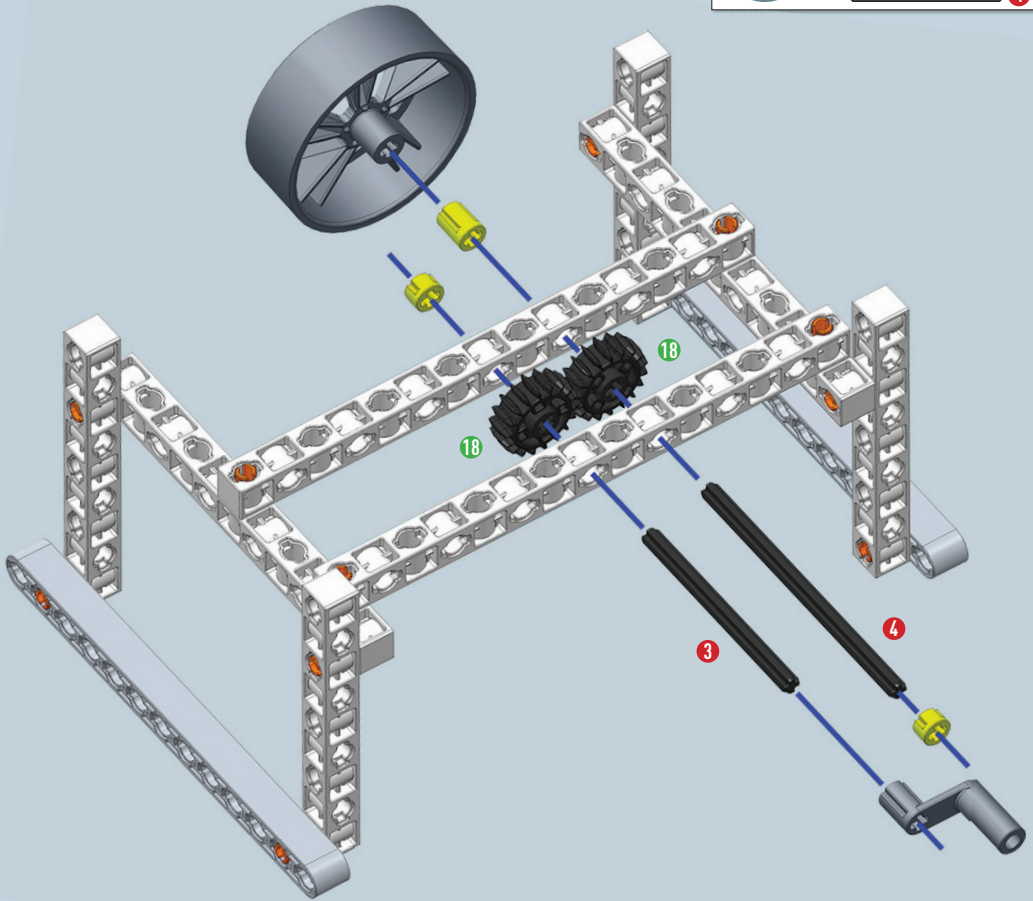
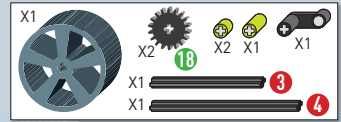
- W parze kół zębatach, jeśli jedno obraca się w jedną stronę, to drugie w przeciwną; z tych dwóch kół jedno przekazuje ruch (koło napędzające), drugie ruch odbiera (koło napędzane).
- Jeśli chce się utrzymać ten sam kierunek obrotów, należy między dwoma kołami umieścić trzecie koło zębate.
- Koła zębate mają różną wielkość i różną liczbę zębów. Wiele kół zębatach tworzy przekładnię.

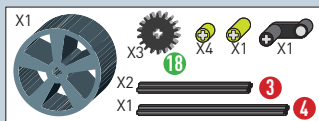
23 Skonstruuj stanowisko do prób odwróconej rotacji

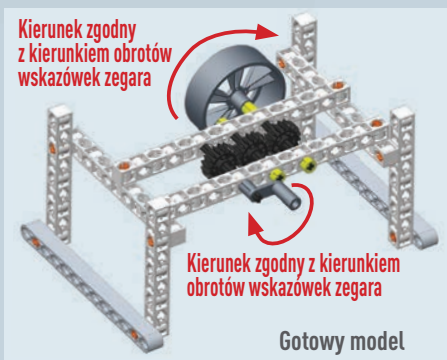
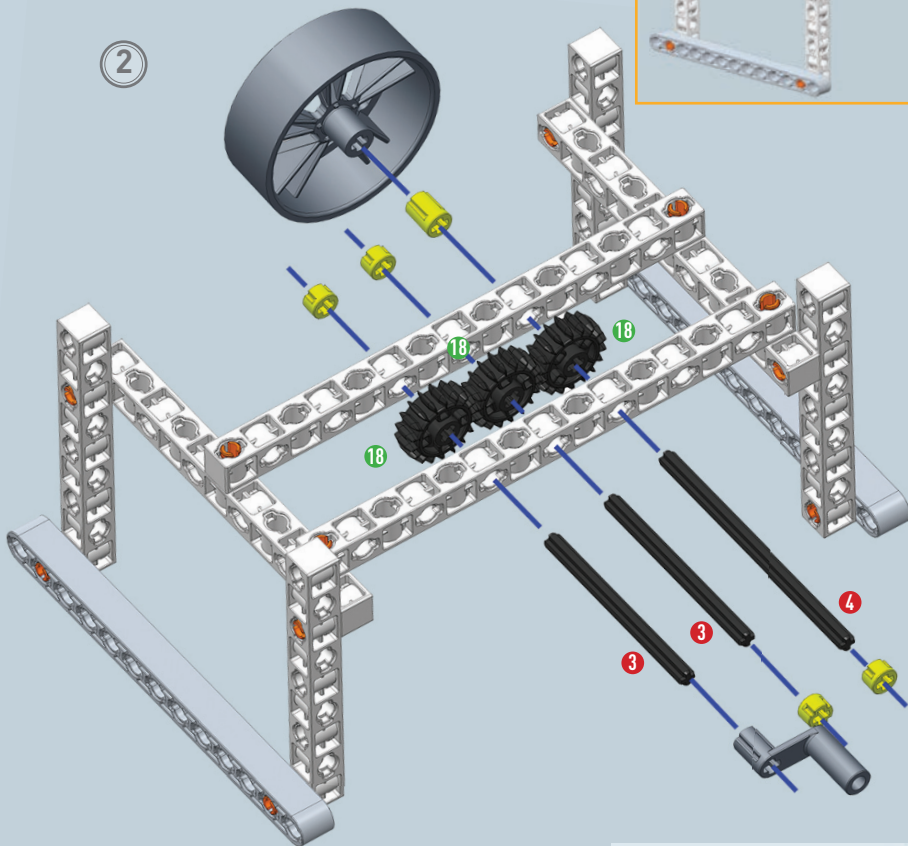
2

24 Skonstruuj model do eksperymentu z rotacją bezpośrednią

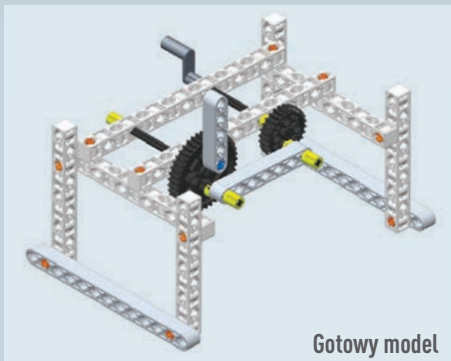
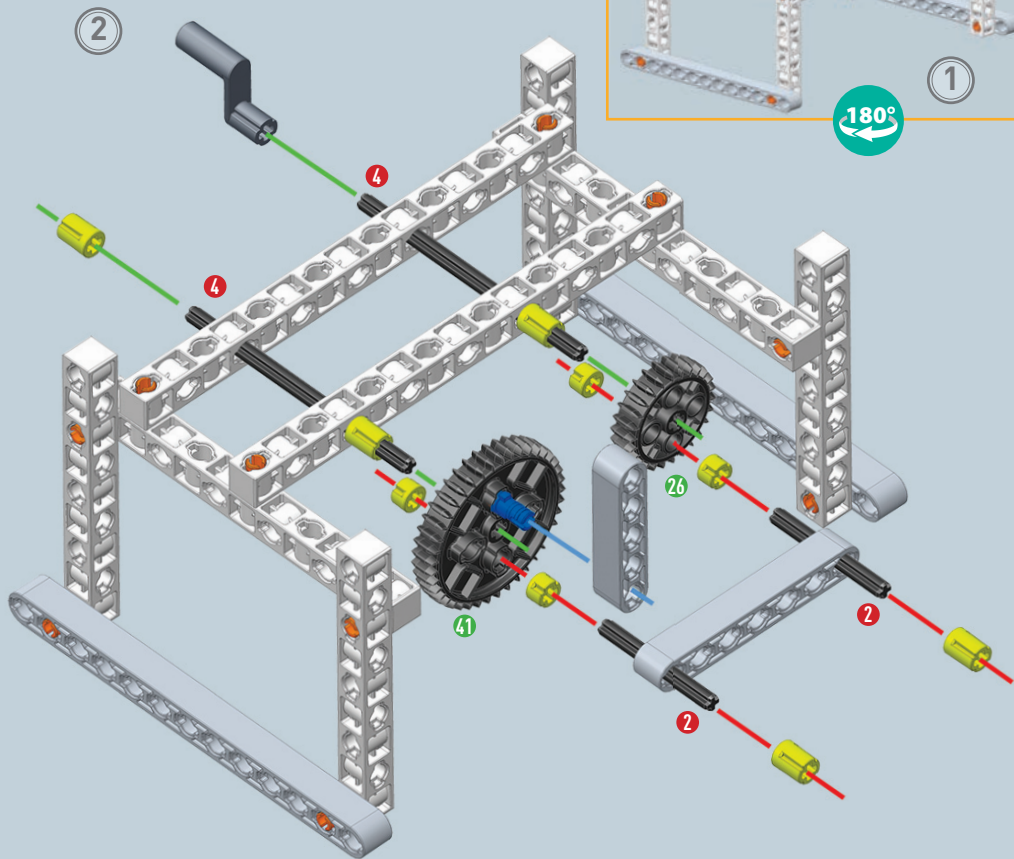
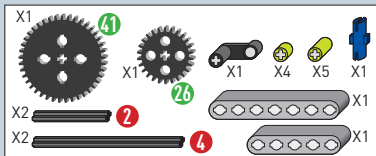

2

Gotowy model

25 Skonstruuj model do eksperymentu z ruchem przemiennym

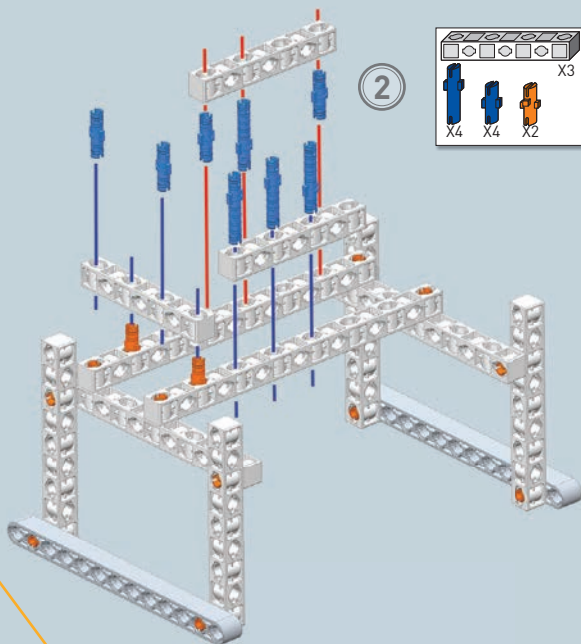
Gotowy model

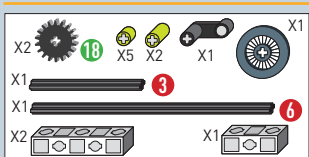
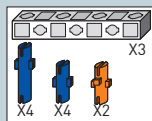

26 Skonstruuj model do eksperymentu z rotacją pod kątem prostym

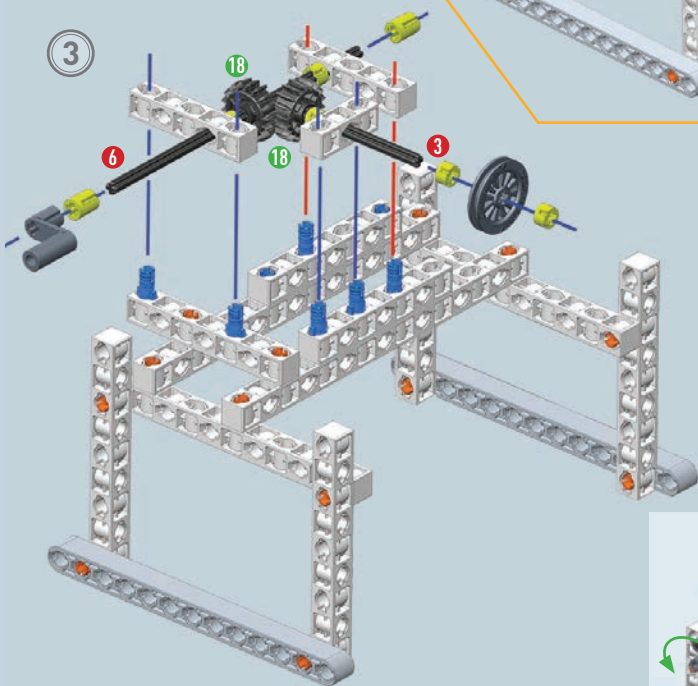
Stanowisko zbudowane w zadaniu nr 23

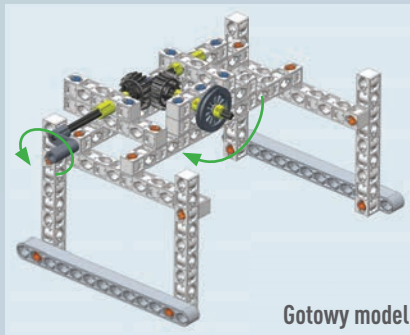
2

3

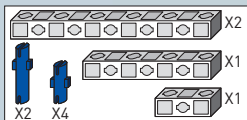

Dwa koła zębate na dwóch prawie stykających się dźwiągach powinny ząbować się pod kątem prostym.

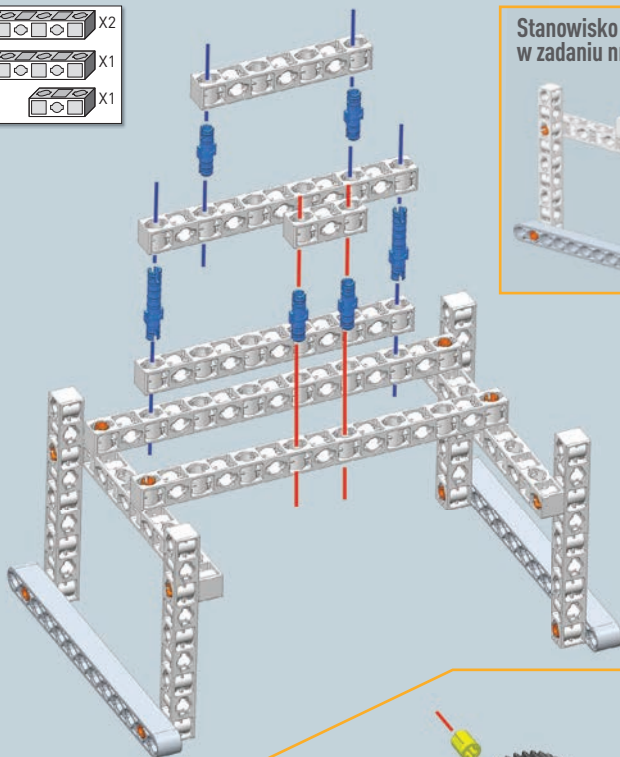

Gotowy model

27 Skonstruuj napęd pionowy

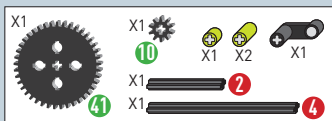

2

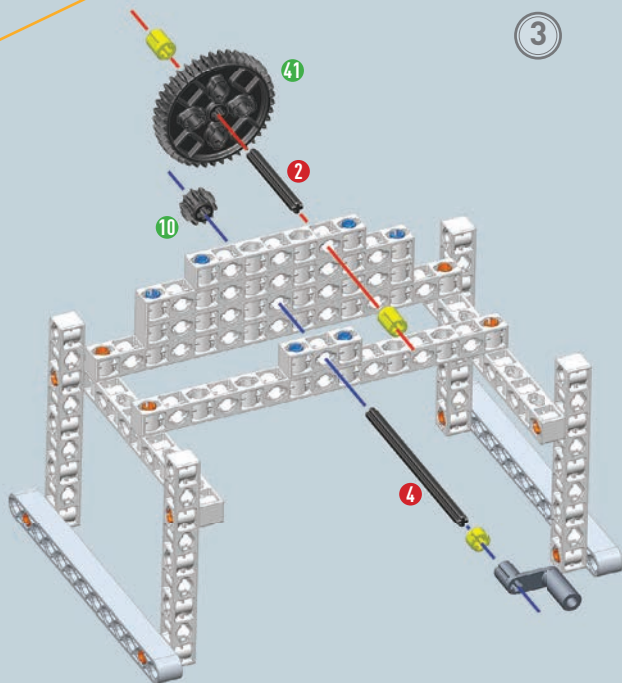

Stanowisko zbudowane w zadaniu nr 23

1

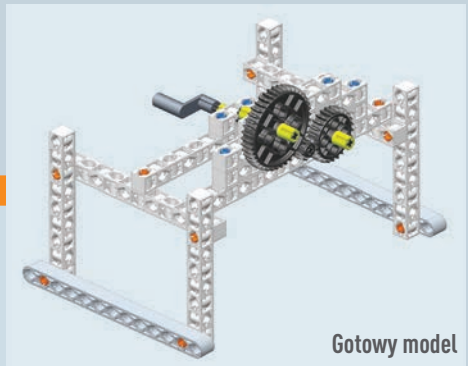
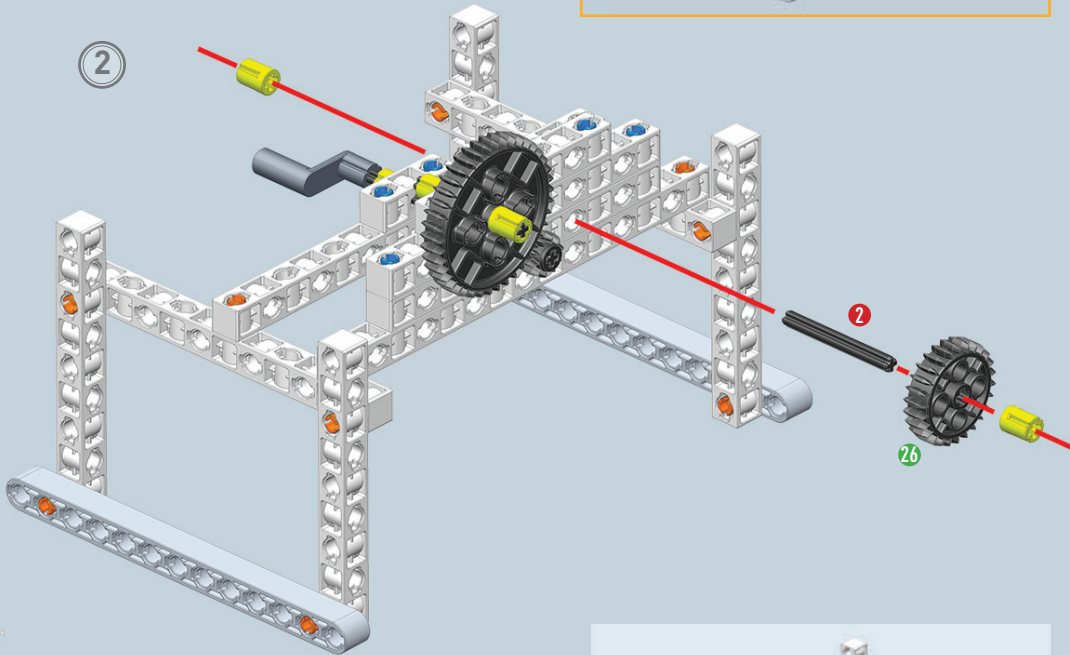
3

Gotowy model

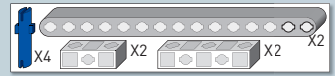
PRZEŁOŻENIE PRZEKŁADNI

Przypatrz się uważnie kołom zębatym, kiedy się obracają i porównaj obroty wykonywane przez różne koła. Kiedy największe koło wykona jeden obrót, najmniejsze zrobi ich 4. W tym wypadku możesz uzyskać potwierdzenie, robiąc dzielenie lub wyciszając ułamek między liczbą zębów obu kół zębatych.

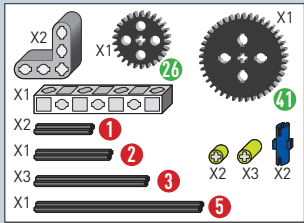
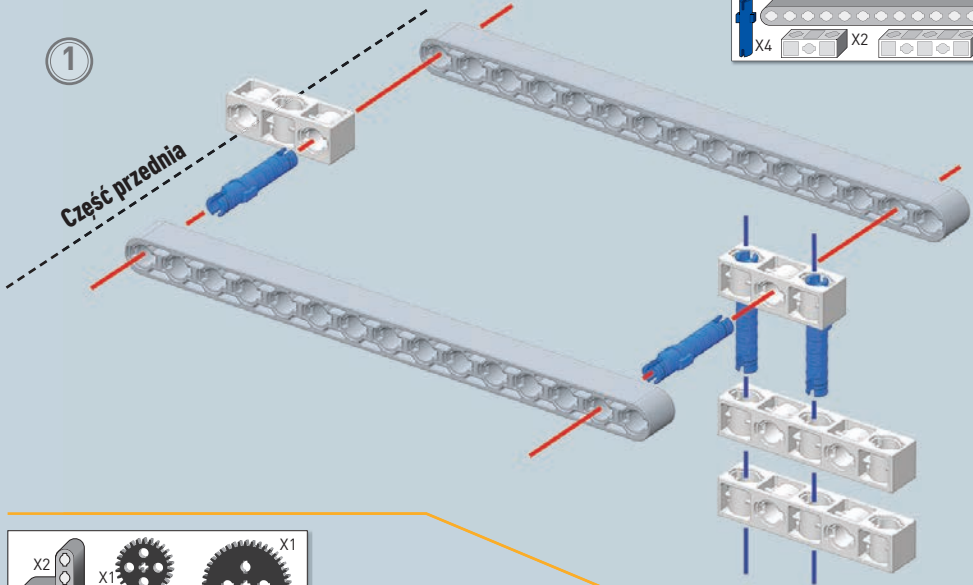
Przykład jak wyciszyć przełożenie przekładni:

$$\frac{41 \text{ zębów (większe koło)}}{10 \text{ zębów (mniejsze koło)}} = 4.1 \text{ obrotów}$$

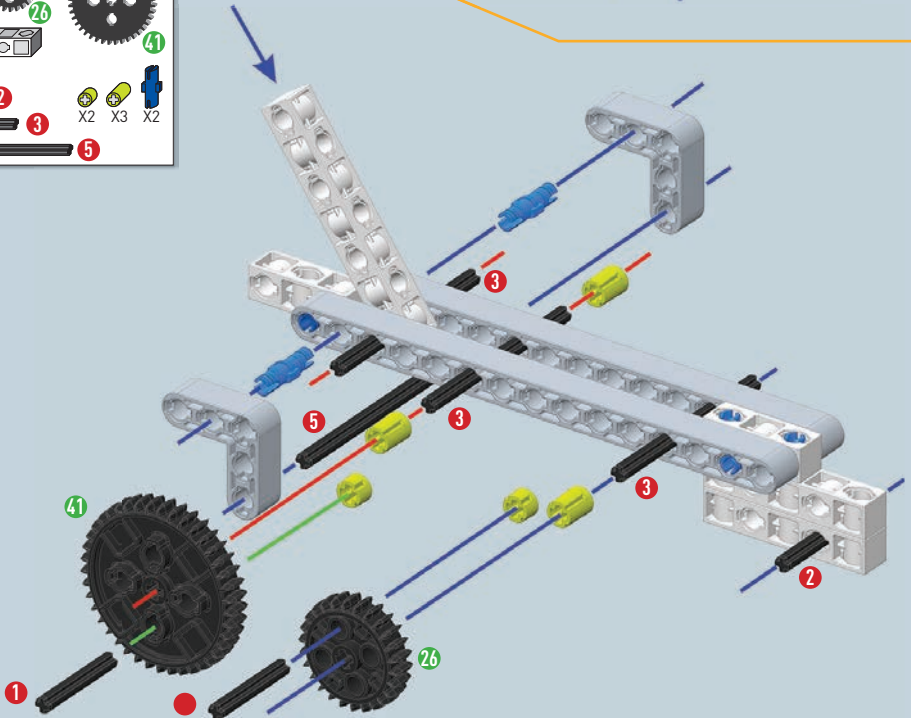

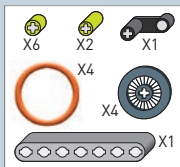

1

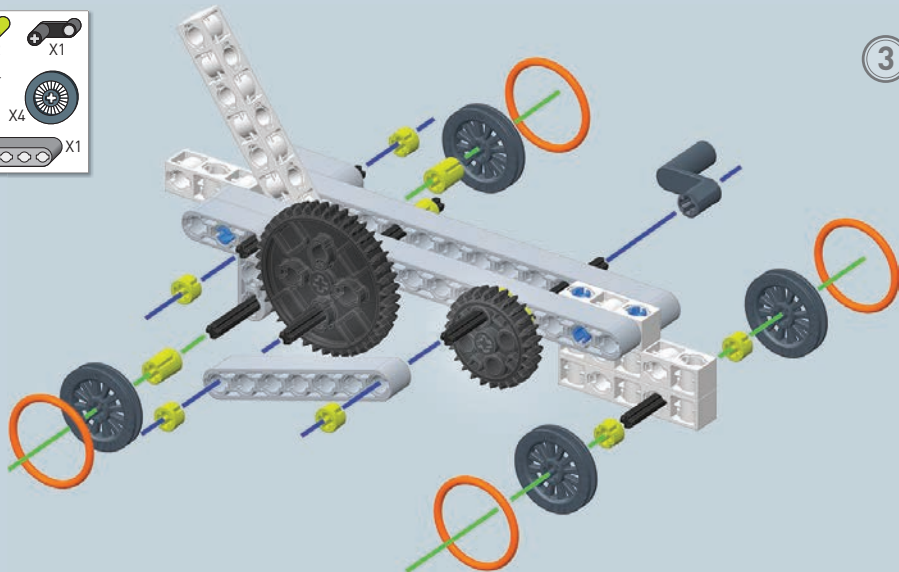

2

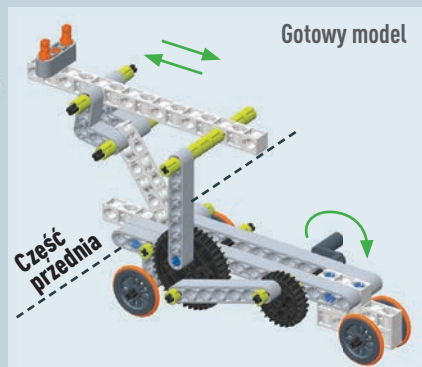
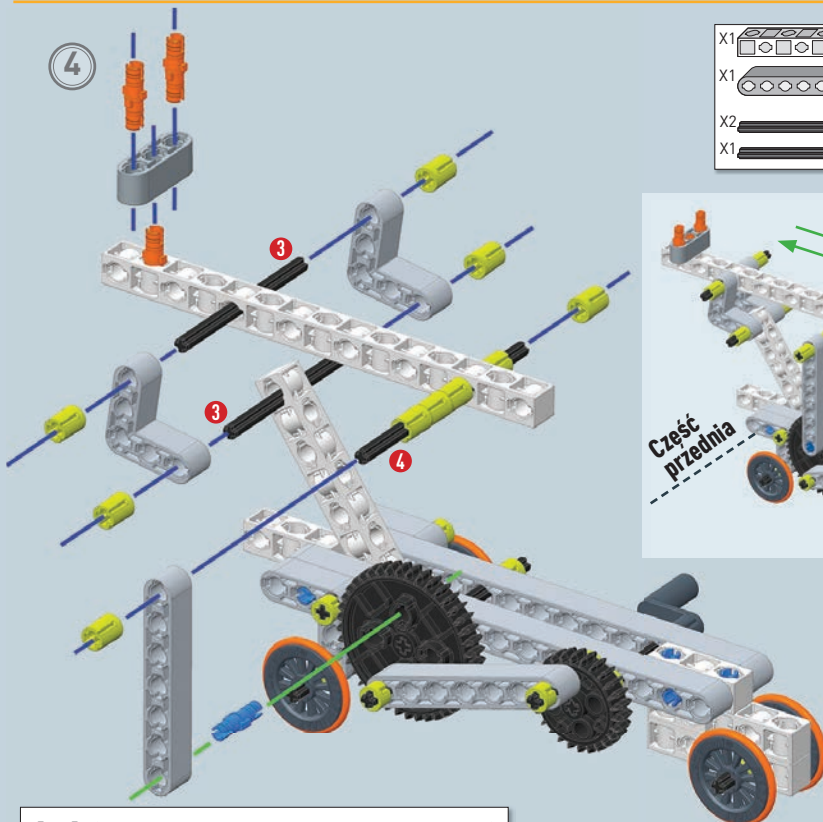
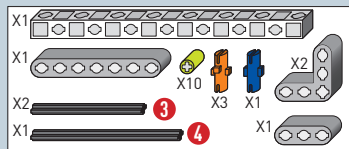

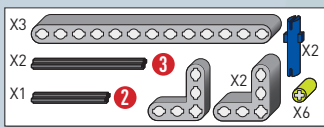
3

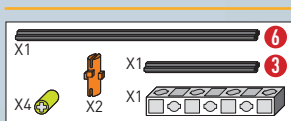
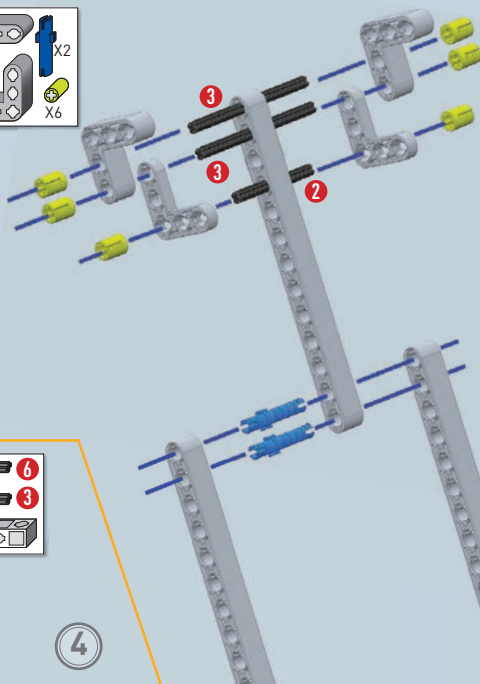
4

3

4

Gotowy model

